

Nyomonkövetés

A termelőknek bizonylatokkal kell rendelkezniük annak igazolására, hogy a termelési tevékenységük megfelel a Jó Mezőgazdasági Gyakorlatnak és a termékek a farmtól a vásárlóig, illetve a vásárlótól a termelőig nyomonkövethetők.

A nyomonkövetés alapja a termékazonosítás és tételazonosítás. A rendszer alkalmazása kapcsolatot teremt a termék és az ahhoz kapcsolódó információk között, megadja a termék „életútját”, az adott terméknek összetevőit, az adalékanyagokat, melléktermékeket. A nyomonkövetést a gyakran hosszú és bonyolult élelmiszerlánc résztvevői, mint a termelők-termékkezelők- feldolgozók- kereskedők között biztosítani kell. Ha a nyomonkövetés a láncban résztvevők között nem biztosított, illetve a lánc megszakad, kérdéssé válik a nyomonkövetés és a termékek biztonsága.

A nyomonkövetés tehát az egyes résztvevők közötti információáramlást feltételezi és szolgálja, és nem a végső fogyasztó tájékoztatását. Ez nem zárja ki, hogy a fogyasztó ne legyen megfelelően tájékoztatva, illetve élelmiszerprobléma kiugrása esetén tegye lehetővé a kérdés hatékony megoldását.

A mezőgazdasági termelőknek elsősorban az Európai Unió élelmiszertörvényének, a 178/2002 EK rendeletének 18 § szerint a nyomonkövetést kell alkalmazzanak 2005. január elsejétől. A rendelet szerint:

(1) A termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszában biztosítani kell az élelmiszerek, a takarmányok, az élelmiszertermelésre szánt állatok, valamilyen élelmiszerbe vagy takarmányba bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagok útjának nyomon követhetőségét.

(2) Az élelmiszeripari és takarmányipari vállalkozások működtetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy azonosítani tudják azon személyeket, akiktől az élelmiszert, takarmányt, az élelmiszertermelésre szánt állatot, valamilyen élelmiszerbe vagy takarmányba bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagot kapják.

Ennek érdekében a vállalkozások működtetőinek rendelkezniük kell olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik az ilyen információk eljuttatását az illetékes hatóságokhoz azok kérelmére.

(3) Az élelmiszeripari és takarmányipari vállalkozások működtetőinek rendelkezniük kell olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik azoknak az egyéb vállalkozásoknak az azonosítását, ahová termékeiket szállítják. Ezeket az információkat az illetékes hatóságok kérésére a hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

(4) A Közösségben forgalomba hozott, illetve valószínűleg forgalomba hozatalra kerülő élelmiszereket vagy takarmányokat el kell látni olyan címkékkal vagy azonosító eszközökkel, amelyek a vonatkozó meghatározott rendelkezések követelményeivel összhangban, a vonatkozó dokumentáción és információkon keresztül lehetővé teszik a termékek nyomon követését.

(5) Az e cikk követelményeinek különböző ágazatokban való alkalmazásának rendelkezéseit az 58. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban lehet bevezetni.

A rendszer hatékony működtetése által a vállalkozásnak:

- ❖ azonosítani kell minden jelentős beérkező anyagot, és képesnek kell lenni a folyamatban lévő munkák és a késztermék nyomon követésére a termelés, a tárolás, a szállítás, és ha szükséges a fogyasztók ellátása során,
- ❖ biztosítani kell, hogy a különböző osztályú, fajtájú árúk, vagy tételek ne keveredhessenek, vagy ne használják fel őket helytelen célokra. Ahol lehetséges a tételeket mindig egyenként kell azonosítani, és az azonosított állapotot fenn kell tartani.
- ❖ alkalmasnak kell lennie a termék „előéletének” a visszakeresésére egészen a termelés időszakáig, ahol lehetséges a felhasznált kiindulási anyagokig, illetve az alkalmazott termelési folyamatokig.
- ❖ az adott körülményekhez legalkalmasabb rendszert kell alkalmaznia. A rendszer hatékonyságát rendszeres időközönként felül kell vizsgálni egy adott termékre, vagy tételre vonatkozó nyomonkövetési gyakorlat végrehajtásával.

A nyomonkövetési rendszerek alkalmazása feltételezi a termékek és folyamatok (technológiák) valamint az ehhez kapcsolódó információk ismeretét, a nyomonkövethető egység nagyságát, a rendszerbe érkező és kimenő anyagokat és a termékelosztó láncot. Bonyolult nyomonkövetési rendszereknél célszerű azokat kisebb, kezelhető egységekre bontani. A lényeg az, hogy az egyes nyomonkövetési rendszerek között kapcsolatot lehessen teremteni, ezáltal biztosítani a teljes láncon átvezető nyomonkövetést. Fontos, hogy a nyomonkövetés mindkét irányba elvégezhető legyen, a beszállítók fele is, és a vásárlók fele is.